

Woensdag 25 Februari 1903, n°. 47.

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 1172.

Coöperatieve stoomzuivelfabriek „Lemsterland te Oosterzee”,
te Oosterzee, gemeente Lemsterland.

Voor mij, Willem Ferwerda, notaris, ter standplaats Langweer, zijn, in tegenwoordigheid van na noemen mij bekende getuigen, verschenen,

de heeren: Meine Visser, Sierd Visser, Jelte Bosma, Ruurd Koopman, Ruurd Boersma, Ype Holtrop, Hielke Boersma, Cornelis Kooy, Wouter Huisman, Sint Sierds Klijnsma, Jochem Boersma, Geert de Boer, Jan de Vries, Jaring Haagsma, Wiebe de Haan, Gerrit Bannink, Jacob Ferdinant, Willem Westerbeek, Wiebe Huitema, Hendrik Gatsonides, Marten Bangma, Johannes Koopman, Gerben de Haan, Thijs de Boer, Wybren Duim, Hantje van der Velde; allen veehouders te Oosterzee; Anne de Jong, Bauke Visser, Jan de Jong; allen veehouders te Eesterga; Rinse Tjalma, veehouder te de Lemmer; Arend Kluitenberg, Thijs Taconis; beiden veehouders te Echten; Uilke Wind, Douwe de Boer, Fokke Wiarda, Johannes Akkerman; allen veehouders te Delfstrahuizen in Schoterland; Sake Akkerman, Siebren Woudstra; beiden veehouders te Rotsterhaule in Schoterland.

De comparanten, allen aan mij notaris bekend, verklaarden bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging tot het drijven van eene stoomzuivelfabriek, te Oosterzee, en daarvoor bij deze vast te stellen de navolgende statuten:

Afdeeling I.

Naam, zetel, doel en duur.

Art. 1. De vereeniging draagt den naam van: Coöperatieve stoomzuivelfabriek „Lemsterland te Oosterzee”.

Zij heeft haar zetel te Oosterzee, gemeente Lemsterland.

Art. 2. Het doel der vereeniging en het voorwerp harer onderneming is, in een door haar op te richten of aan te koopen en verder door haar te drijven zuivelfabriek, melk, afkomstig van koeien der leden, voor hunne gemeenschappelijke rekening te verwerken en de daaruit verkregen zuivelproducten te verkoopen.

Ook kan het ter verwerking aannemen of koopen van melk van derden, evenals het verkoopen van melk en bijproducten der zuivelbereiding, voorwerp harer onderneming zijn.

Art. 3. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van den termijn, aangegaan voor den tijd van 30 achtereenvolgende jaren, die gerekend worden aan te vangen op den dag, dat deze akte zal zijn openbaar gemaakt in de *Nederlandsche Staatscourant*.

Afdeeling II.
Lidmaatschap.

Art. 4. Leden der vereeniging kunnen alleen zijn veehouders en veehoudsters, die de bekwaamheid hebben om verbindtenissen aan te gaan.

Leden, wonende buiten de gemeente **Lemsterland**, kiezen voor deze zaak domicilie ten kantore der vereeniging te **Oosterzee**.

Art. 5. Wie na de oprichting der vereeniging als lid er van wenscht toe te treden, richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur, met opgaaf van het aantal melkkoeien, dat door hem wordt gemolken.

Het bestuur is gemachtigd op dit verzoek te beslissen.

Art. 6. De oprichters der vereeniging en de later toetredende leden worden, overeenkomstig het voorschrift der wet, als lid in het register der vereeniging ingeschreven.

Art. 7. De oprichters der vereeniging storten, vóór hunne eerste melklevering, f 5 inleggeld per koe die door hen wordt gemolken, in de kas der vereeniging.

Later toetredende leden betalen eveneens een inleggeld van f 5 per koe, nemen mede al die persoonlijke verbintenissen op zich, als waartoe de reeds bestaande leden zich ten opzichte der vereeniging hebben verplicht, doch van hen kan bovendien eene door de ledenvergadering bepaalde entréé worden geheven.

Art. 8. Vóór 1 Mei van elk jaar is ieder lid verplicht aan het bestuur op te geven hoeveel melkkoeien hij in het jaar, aanvangende 12 Mei daarna, voornemens is te houden.

Bij verschil met het vorige jaar worden de bij art. 7 vermelde inleggeden aangevuld of teruggegeven.

Art. 9. Het dienst- of boekjaar der vereeniging loopt van 12 Mei tot 12 Mei, des middags.

Het lidmaatschap is persoonlijk en, behoudens overlijden, verbindend voor een geheel boekjaar.

Echter hebben de rechtverkrijgenden van een overleden lid het recht, diens lidmaatschap voort te zetten, mits zich hieromtrent binnen 2 maanden na den sterfdag schriftelijk aan het bestuur verklarende. Ook heeft de opvolger van een vrijwillig uitgetreden lid het recht diens lidmaatschap voort te zetten, mits het uit te treden lid daarvan 2 maanden te voren schriftelijk kennis geeft aan het bestuur.

Art. 10. De uittreding uit de vereeniging geschiedt:
ten eerste, vrijwillig, door opzegging van het lidmaatschap;
ten tweede, gedwongen, door ontzetting van het lidmaatschap, en

ten derde, door het, wegens geldige redenen, genoodzaakt worden uit de vereeniging te treden.

De geldigheid der redenen wordt ter beoordeeling en beslissing aan de algemeene vergadering van de leden overgelaten.

Art. 11. Bij vrijwillige uittreding geeft het betrokken lid

van zijn voornemen schriftelijk kennis aan het bestuur, uiterlijk 2 maanden vóór het einde van het boekjaar. Hij ontvangt zijn inleg of entréé niet terug, noch het bedrag, dat hij in het reservefonds en tot aflossing van de in art. 16 bedoelde geldleeningen bijgedragen heeft.

Hij deelt in het saldo van het laatstverloopen boekjaar, onder korting van de stortingen, waartoe hij, uit welken hoofde ook, nog verplicht is.

Art. 12. Ontzetting van het lidmaatschap heeft plaats op een met redenen omkleed voorstel van het bestuur of van ten minste een-vijfde der leden, door de algemeene vergadering.

Zij heeft ten gevolge, dat het betrokken lid zijn inleg, entréégelden en hetgeen hij tot vorming van het reservefonds en tot aflossing van de in art. 16 bedoelde geldleening heeft bijgedragen, geheel ten bate der vereeniging heeft verbeurd, ongeacht zijne verplichtingen tot betaling van de door hem, uit welken hoofde ook, verschuldigde stortingen en zijn mede-aansprakelijkheid voor het tekort over het dienstjaar, waarin de ontzetting plaats had.

Art. 13. Hij die wegens geldige redenen, ter beoordeeling en beslissing van de algemeene vergadering van leden, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt terug:

a. de door hem betaalde inleggelden van f 5 per koe, krachtens art. 7;

b. 50 ten 100 van het bedrag, dat hij door zijne melkleverantie tot aflossing van de bij art. 16 bedoelde geldleening heeft bijgedragen.

Bij overlijden zijn gelijke bepalingen geldig.

Art. 14. De leden en de, volgens art. 19 der wet tot regeling der coöperatieve vereenigingen, uitgetreden leden zijn voor de verbintenissen der vereeniging persoonlijk aansprakelijk, naar den maatstaf bij art. 37 bepaald.

Art. 15. Ieder lid is in het algemeen verplicht, behoudens het in dit artikel verder vermelde, de melk van zijne gezonde koeien, uitgezonderd alleen de hoeveelheid die hij voor dagelijksch gebruik ten behoeve van zijn eigen gezin noodig heeft of gebruikt voor den opfok en het mesten van kalveren, aan de fabriek der vereeniging te leveren, voor zoover zij tot verwerking geschikt is.

Verder behouden die leden, die vóór de toetreding geregeld een deel hunner melk verkoopen, hetzij aan particuliere personen voor huishoudelijk gebruik of aan bakkers voor gebruik in het bedrijf, het recht dezen melkverkoop voort te zetten.

Dit recht tot melkverkoop kan, indien een lid een ander lid in zijne zaak opvolgt, overgedragen worden. Overigens is melkverkoop, uitgeoefend als bedrijf, den leden verboden, evenals het leveren van melk aan andere zuivelfabrieken.

Het zal echter aan de leden vrijstaan, om de melk die Zondags gemolken wordt, thuis te houden; zij zijn alsdan verplicht die melk voor zich te houden.

Bepalingen betreffende het melkvervoer van de boerderijen naar de fabriek zullen bij huishoudelijk reglement worden vastgesteld.

Afdeeling III.

Geldmiddelen.

Art. 16. Het kapitaal, benoodigd voor den aankoop van het vereischte terrein en de stichting van een fabrieksgebouw met machines en toebehooren, of voor den aankoop van eene bestaande fabriek met terrein, zal worden gevonden door leening met of zonder solidaire borgtocht der leden en met of zonder hypotheek. De verdere bedingen dezer leeningen worden door het bestuur met den geldschieter geregeld.

Art. 17. Het bedrijfskapitaal wordt gevormd door de in artt. 7 en 8 bedoelde gezamenlijke inleggelden der leden.

Art. 18. Er wordt een reservefonds gevormd:

a. door een bedrag van minstens f 300 jaarlijks als vaste post van uitgaaf in de rekening te brengen;

b. door de ontvangst van de, krachtens art. 7, al. 2, te storten entrée-gelden;

c. door de overige stortingen door leden ten behoeve van dit fonds, overeenkomstig bepalingen in deze statuten en in het huishoudelijk reglement.

Dit reservefonds wordt gebracht en gehouden op minstens f 3000.

Uit dit fonds worden bestreden de kosten van buitengewoon onderhoud, van vernieuwing en uitbreiding der gebouwen en andere voorwerpen der vereeniging.

Art. 19. Er wordt verder een fonds gevormd, waaruit aan de uitgetreden leden die daarop recht hebben, wordt uitgekeerd het in art. 13 genoemde deel van hunne bedragen tot de aflossing.

Afdeeling IV.

Bestuur, toezicht en beheer.

Art. 20. Onder toezicht en met na te melden medewerking van 3 commissarissen bestaat het bestuur der vereeniging uit 3 personen, door de leden uit hun midden te kiezen.

De leden wijzen een plaatsvervangend bestuurder aan, die, bij verhindering of ontstentenis van een der bestuurders, voor dezen optreedt.

Art. 21. Het toezicht op de fabriek, op hare exploitatie en op het beheer, in zijnen geheelen omvang, is opgedragen aan 3 commissarissen, door de leden uit hun midden te benoemen.

De leden benoemen buitendien uit hun midden een plaatsvervangend-commissaris, om, in geval van verhindering of ontstentenis van een der commissarissen, op te treden.

Art. 22. Elken 12den Mei, voor het eerst in 1904, treden een bestuurslid en een commissaris af, volgens daarvan bij het lot op te maken rooster.

De plaatsvervangende bestuurder en de plaatsvervangende commissaris worden telkens eveneens voor 3 dienstjaren benoemd.

De aftredenden zijn herkiesbaar.

Wie tusschentijds in de plaats van een ander wordt benoemd

treedt af op het tijdstip waarop degene wiens plaats hij inneemt, had moeten aftreden.

Art. 23. Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging in en buiten rechten en is bevoegd tot alle handelingen, als, volgens art. 2, tot het doel en den werkkring der vereeniging behooren en bij deze akte of het huishoudelijkreglement niet aan de leden of aan de commissarissen geheel of ten deele zijn voorbehouden.

Voor het opnemen van gelden, anders dan in art. 16 bedoeld, het aankopen, vervreemden en bezwaren van onroerende goederen en het doen uitvoeren der werken bedoeld bij art. 16 wordt een voorafgaand besluit der leden gevorderd.

Aan het bestuur wordt bij uitzondering van de bepaling der 2de zinsnede van dit artikel de bevoegdheid toegekend om, ten behoeve van de vereeniging, de stoomzuivelfabriek, staande te **Oosterzee**, kadastraal bekend gemeente **Oosterzee**, sectie A, n°. 1714, als fabriek, erf en huis, ter grootte van 34 aren 20 centiaren, en toebehoorende aan de heeren Jan Harmens, koopman, te Haarlem, en Adolf van Lent, koopman, te 's Gravenhage, van de tegenwoordige eigenaars te koopen, voor dien prijs en onder zoodanige bepalingen, als het bestuur met de eigenaars zal overeenkomen.

Die aankoop zal van waarde zijn, krachtens de nu aan het bestuur toegekende bevoegdheid.

Art. 24. Het bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris. De voorzitter is tevens voorzitter van de gecombineerde vergaderingen van het bestuur en de commissarissen en van die der leden en heeft in alle vergaderingen van bestuur en van bestuur en commissarissen, bij staking van stemmen, eene beslissende stem.

Art. 25. Het bestuur wordt bijgestaan door een boekhouder en een beheerder der fabriek, welke beide titularissen, te benoemen door de leden, uit eene voordracht van 3 personen, opgemaakt door het bestuur en commissarissen, het bestuur zoowel als de commissarissen en de leden in alles wat de fabriek en haar werkkring betreft, behulpzaam zijn en wier belooning en verplichtingen bij instructie, door de vergadering van leden vast te stellen, nader worden geregeld.

De betrekkingen van beheerder en van boekhouder kunnen door de vergadering van leden aan één persoon worden opgedragen.

In dat geval wordt dezen op kosten der vereeniging, zoo noodig, een klerk toegevoegd, door het bestuur te benoemen.

De boekhouder stelt persoonlijke of zakelijke zekerheid, tot genoegen van het bestuur en de commissarissen en tot een door de vergadering van leden te bepalen bedrag.

De deswege op te maken akte wordt, ten koste der vereeniging, notarieel verleden.

Het verdere fabriekspersoneel wordt door het bestuur en de commissarissen benoemd uit eene aanbeveling van 3 personen, voor elke opengevallen plaats, door den beheerder in te dienen, en hunne bezoldiging eveneens door het bestuur en de commissarissen geregeld.

Het gevraagd of ongevraagd ontslag der in dit artikel vermelde personen, beheerder, boekhouder en verder fabriekspersoneel, wordt verleend door hen die het recht hunner benoeming hebben, doch niet dan op een met redenen omkleed voorstel.

Art. 26. Het bestuur en de commissarissen vergaderen gezamenlijk ten minste eenmaal in de maand, in het kantoor der vereeniging te **Oosterzee** en nemen dan tevens op de boeken en de kas der vereeniging.

Art. 27. De bestuursleden en de commissarissen genieten eene schadeloosstelling, door de leden vast te stellen.

Afdeeling V.

Rekening en verantwoording.

Art. 28. Op elken 12den Mei, des middags, voor het eerst in 1903, worden de boeken der vereeniging afgesloten, waarna het bestuur, vóór 15 Juni daaraanvolgende, de balans en de exploitatierekening, met inachtneming van de artt. 18 en 19, opgemaakt en door hen geteekend, onder overlegging van de noodige bescheiden, in handen stelt van eene commissie van 3 leden, te benoemen door de algemeene vergadering, die gehouden zal worden in de 1ste helft van Mei, welke vóór 1 Juli eerstvolgende de rekening en balans onderzoekt en haar verslag daarover, met voorstel tot al of niet onveranderlijke vaststelling der rekening en balans, vergezeld van alle daarbij behoorende bescheiden, aan het bestuur doet toekomen. De rekening, de balans, met de daarbij behoorende bescheiden, en het rapport der commissie worden, ten minste 8 dagen vóór de Augustusvergadering in art. 30 bedoeld, door het bestuur ten kantore der vereeniging, ter inzage van de leden, nedergelegd.

De goedkeuring door de leden strekt het bestuur en den beheerder tot volkomen kwijting en ontheffing.

Art. 29. Hetgeen, na aftrek van alle uitgaven, kosten, bezoldigingen, afschrijvingen, aflossingen en de bijdrage voor het reservefonds, voor de leden als saldo over het afgelopen boekjaar wordt vastgesteld, zal onder hen worden verdeeld, in verhouding tot het bedrag waarvoor, door ieder hunner, over het dienstjaar melk is geleverd.

Bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald of, bij de berekening van de waarde der melk, het vetgehalte al of niet als maatstaf kan worden aangenomen.

Het bestuur kan door de vergadering van leden worden gemachtigd, om vóór den afloop van het dienstjaar aan de leden op rekening van het eventueel nog te verdeelen melkgeld over het boekjaar, een voorschot te doen, bij huishoudelijk reglement nader te regelen.

Het tekort wordt door de leden gedekt in dezelfde verhouding.

Afdeeling VI.

Algemeene vergadering, stemrecht.

Art. 30. Jaarlijks, in de 1ste helft van Mei en in de 1ste

helft van Augustus, voor het eerst in 1903, worden de gewone jaarlijksche algemeene vergaderingen van leden gehouden.

De geldschieters bij art. 16 bedoeld, mogen deze vergaderingen bijwonen, zonder aan stemmingen deel te nemen.

In de Mei-vergadering wordt voorzien in de vacatures van bestuur en commissarissen, zoomede de commissie, bedoeld in art. 28, 1ste lid, benoemd, en in de Augustus-vergadering wordt de balans en exploitatierekening, in art. 28 bedoeld, met de noodige bescheiden en het verslag der commissie tot onderzoek, ter tafel gebracht en de rekening aan de goedkeuring der leden onderworpen en verder telkens zoodanige voorstellen behandeld als aan de orde zullen worden gesteld.

Art. 31. Buitengewone algemeene vergaderingen van leden worden door het bestuur bijeengeroepen zoo dikwijls het dit noodig acht of ten minste een-vijfde der leden zulks vordert.

Art. 32. Alle vergaderingen van leden worden uitgeschreven bij briefjes, waarop zooveel mogelijk de te behandelen punten voorkomen en die minstens 3 dagen vooraf aan de leden worden verzonden.

Art. 33. Van het behandelde in alle vergaderingen, zoo van bestuur en commissarissen als van de leden, wordt aantekening gehouden door den secretaris.

De gehouden aantekeningen worden op de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen en, na goedkeuring, ten blijke hiervan, ondertekend door den voorzitter en den secretaris.

Art. 34. De leden hebben stemrecht:

van 1 tot en met 5 koeien, op 1 stem; van 6 tot en met 10 koeien, op 2 stemmen; van 11 tot en met 20 koeien, op 3 stemmen; van 21 tot en met 30 koeien, op 4 stemmen; van 31 koeien en daarboven, op 5 stemmen.

Ieder lid kan zich op de vergaderingen door een mede-lid — geen bestuurder zijnde — of door een inwonenden zoon, doen vertegenwoordigen, bij volmacht op zegel.

Echter mag een en dezelfde persoon slechts als lasthebber van een mede-lid optreden.

Art. 35. Over personen wordt bij ongeteekende briefjes, over zaken mondeling gestemd.

Besluiten over zaken worden genomen bij meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Stemmingen over personen geschieden bij volstreckte meerderheid der uitgebrachte geldige stemmen.

Is deze meerderheid bij de 1ste stemming niet verkregen, dan heeft er eene 2de vrije stemming plaats. Wanneer ook deze geen volstreckte meerderheid oplevert, wordt er herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de 2de stemming de meeste stemmen op zich heeft vereenigd, of, hebben meerdere personen evenveel stemmen verkregen, tusschen deze allen, en is hij die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde.

Staken de stemmen dan beslist het lot.

Afdeeling VII.

Slotbepalingen.

Art. 36. Geen voorstel tot wijziging der bij deze vastgestelde statuten wordt in overweging genomen, dan in eene bijzondere daartoe bijeengeroepen algemeene vergadering van leden, waarin ten minste drie vierden hunner aanwezig of vertegenwoordigd moeten zijn.

Tot de aanneming wordt vereischt de meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Indien evenwel de beslissing moet worden uitgesteld, op grond van het onvoldoende aantal der opgekomen of vertegenwoordigde leden, kan ze in de onmiddellijk daarna opnieuw, volgens art. 32 bijeengeroepen vergadering, in ieder geval plaats hebben.

Art. 37. Bij ontbinding der vereeniging geschiedt de vereffening harer zaken door het bestuur, dat daartoe gerechtigd en verplicht is. De verdeling der baten of de dekking van het tekort geschiedt tusschen hen die bij de ontbinding lid waren of, in het jaar daaraan voorafgaande, als lid zijn uitgetreden of outzet, in verhouding tot het bedrag waarvoor door hen melk is geleverd, gedurende de laatste 5 jaren hunner lidmaatschap.

Art. 38. Alle geschillen over de uitlegging en toepassing dezer statuten te ontstaan worden beslist door de algemeene vergadering van leden.

Art. 39. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld en de strafbepalingen op het niet nakomen van de verplichtingen der leden vastgesteld.

Art. 40. De leden zijn tegenover de geldschieters aansprakelijk voor de geldleeningen, welke ten behoeve dezer vereeniging worden gesloten.

Waarvan deze akte, in minuut opgemaakt, is verleden te **Oosterzee**, op heden 5 Februari 1903, in tegenwoordigheid van de heeren Nanne Kuperus, directeur van eene coöperatieve stoomzuivelfabriek, wonende te Harich, en Folkert Ulrik Lourensz., notarisklerk, te Langweer, als getuigen.

Na voorlezing is deze minuut door de comparanten, de getuigen en mij notaris onderteevend.

(Geteekend:) M. M. Visser, S. M. Visser, A. U. de Jong, R. W. Tjalma, Y. J. Holtrop, J. A. Bosma, H. K. Boersma, A. E. Kluitenberg, C. Kooy, B. M. Visser, M. Bangma, W. Huitema, R. A. Koopman, T. Taconis, H. Gatsonides, Gerben de Haan, Wiebe de Haan, J. F. Boersma, W. A. Huisman, J. N. Haagsma, G. Bannink, J. Ferdinant, J. de Vries, R. Boersma, G. de Boer, W. Westerbeek, Thijs C. de Boer, Johs. J. Koopman, W. Duim, H. v. d. Velde, J. J. de Jong, U. F. Wind, D. de Boer Ez., F. J. Wiarda, Johs. F. Akkerman, Sake F. Akkerman, Siebren S. Woudstra, Sint S. Klijnsma; N. R. Kuperus, F. U. Lourensz, W. Ferwerda.

Geregistreerd te de Lemmer 9 Februari 1903, deel 50, folio 131 verso, vak 7.